

Byggsektorns Rättsnämnd

Utlåtande 2007-11-12

Fråga om tillämpningen och tolkningen av AB 92 kap 1 § 1 avseende en mängdbeskrivning

Byggandets Kontraktskommitté (BKK) har, efter framställan från parter i entreprenadavtal, uppdragit åt Byggsektorns rättsnämnd att yttra sig i nedanstående fråga. Marie Borgblad, Pontus Vrethem och Anders Wimert har av styrelsen för BKK, och efter parternas hörande, utsetts till ledamöter i nämnden.

Bakgrund

En kommun beställde en om- och tillbyggnad av ett gymnasium. Kommunen anlätade en installationsentreprenör som i sin tur anlätade en underentreprenör för att utföra den aktuella kylentreprenaden. För entreprenaden gäller Allmänna Bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader, AB 92.

Inför upphandlingen av om- och tillbyggnaden upprättade kommunen, med hjälp av en konsult, ett förfrågningsunderlag som innehåller en Teknisk beskrivning och i denna har följande text intagits:

”Beskrivning är upprättad som mängdbeskrivning med undantag av rör och isolering. Mängd för rör och isolering hämtas från ritningar”.

I den Tekniska beskrivningen (mängdbeskrivningen) redovisade kommunen i beskrivande text ett antal poster för kylapparater, men någon mängduppgift för dessa poster intogs inte i mängdbeskrivningens mängdkolumn.

Installationsentreprenören har, genom kommunen, i huvudsak anfört *att* underentreprenören har att räkna med i mängdbeskrivningen redovisade kylapparater eftersom de utgör en väsentlig del av kylentreprenaden, *att* det framgår av ritningar, scheman och beskrivning att dessa väsentliga delar krävs för kylentreprenadens funktion, *att* det inte på något annat ställe i handlingarna framgår att kylapparaterna skall levereras och monteras av någon annan *samt att* det inte heller framgår av handlingarna att kylentreprenören enbart skall ansluta rörledningar etc. till kylapparaterna.

Underentreprenören har i huvudsak anfört *att* ett förfrågningsunderlag vid en utförandeentreprenad skall vara samordnat, dvs. uppgifterna skall finnas på rätt ställe och under rätt kod och rubrik, *att* förfrågningsunderlaget skall innehålla alla faktorer som påverkar kostnaderna och vara kalkylerbart, *att* mängdbeskrivningen inte hänvisar till ritning vad avser mängder *samt att* det saknas antal i mängdkolumnen för redovisade kylapparater och dessa är därigenom inte kalkylerbara.

Den fråga som uppkommit är alltså om det ingår i en entreprenörs ursprungliga åtagande att leverera och installera varor som finns angivna i en mängdbeskrivning, men där beställaren, för vissa poster, har utelämnat mängduppgift i mängdbeskrivningens mängdkolumn och där beställaren, för dessa poster till skillnad mot mängd för rör och isolering, i

mängdbeskrivningen inte gjort någon hänvisning till annat ställe i förfrågningsunderlagets handlingar beträffande mängder.

Rättsnämndens bedömning

Den uppkomna frågan skall avgöras med tillämpning och tolkning av bestämmelsen i AB 92 kap 1 § 1. Bestämmelsen har följande lydelse:

”Omfattningen av kontraktarbetena bestäms av kontraktshandlingarna. Kontraktshandlingarna kompletterar varandra, om inte omständigheterna föranleder till annat”.

Av första stycket i kommentaren till bestämmelsen framgår att villkoret om att omfattningen av entreprenörens åtagande bestäms av kontraktshandlingarna är ett av de mest grundläggande villkoren i AB 92. Vidare framgår att den måhända viktigaste konsekvensen av detta villkor är att prestationer som inte redovisats i kontraktshandlingarna inte heller omfattas av entreprenörens åtagande. Detta gäller även prestationer som uppenbarligen är nödvändiga för åstadkommande av en normenlig och fungerande byggnad eller anläggning.

I andra stycket i kommentaren anges att villkoret i bestämmelsens andra mening om att kontraktshandlingarna kompletterar varandra är ett uttryck för principen att en prestation som skall omfattas av entreprenörens åtagande enbart behöver redovisas på ett ställe i kontraktshandlingarna, den s.k. kompletteringsregeln.

Av kommentarens andra och tredje stycke framgår att ett undantag från kompletteringsregeln föreligger om kontraktshandlingarna innehåller en förteckning med mängduppgifter, i detta fall förekommande mängdbeskrivning. Kommentaren ger därutöver inte vägledning för hur den aktuella frågan skall besvaras, dvs när prestationen finns redovisad i mängdförteckningen, men mängduppgift om antal saknas.

Vägledning bör dock enligt nämndens uppfattning kunna hämtas från de i branschen framtagna särskilda mät- och ersättningsreglerna, MER 2002 Hus, även om dessa såvitt känt inte utgör kontraktshandlingar i aktuell entreprenad. Av tillämpningsanvisningarna till nämnda mät- och ersättningsregler framgår att en mängdbeskrivning/mängdförteckning förutsätts vara komplett och därmed ange arbetets totala omfattning. Om en mängdbeskrivning/mängdförteckning inte uppfyller detta krav, utan endast avser att redovisa vissa mängder, skall detta för att vara gällande uttryckligen anges i mängdbeskrivningen/mängdförteckningen. Vidare anges att i de fall mängd är utelämnad i mängdbeskrivning/mängdförteckning skall mängden regleras från noll.

Vägledning bör också kunna hämtas från andra stycket i kommentaren till kap 1 § 3 i AB 04. Där anges att om en mängduppgift för viss post i mängdförteckningen har utelämnats och tydlig hänvisning inte gjorts till annat ställe i förfrågningsunderlaget, skall mängden normalt anses vara noll.

I sammanhanget kan även nämnas att standardvillkoren i AB 92 bygger på ett antal viktiga grundteser, däribland att alla anbudsgivare skall kunna förstå förfrågningarna på lika sätt samt att villkoren skall skapa förutsättningar för jämförbarhet mellan anbud.

Med beaktande av det anförda finner nämnden enhälligt att det inte ingår i underentreprenörens ursprungliga åtagande att leverera och montera de i mängdbeskrivningen redovisade kylapparaterna, eftersom mängduppgift saknas för dessa kylapparater i mängdbeskrivningens mängdkolumn.

Stockholm som ovan

Marie Borgblad

Pontus Vrethem

Anders Wimert